MAANPUOLUSTUKSEN
HENKILÖKUNTALIITTO MPHL RY

LAUSUNTO 21/Dg

6.10.2026

Eduskunta
puolustusvaliokunta

HE 175/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

VALTION TALOUSARVIO 2027

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtion talousarvioesitykseen 2027.

Hallituksen esityksessä talousarvion pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonalan osalta sisältää merkittäviä ja perusteltuja panostuksia puolustusmateriaalihankintoihin ja Puolustusvoimien toimintamenoihin.

Kokonaisturvallisuuden ja toimintaympäristön muutos, sekä Naton jäsenyys ja läsnäolo Suomessa edellyttävät puolustuskykymme ylläpitoon ja kehittämiseen pysyvää määrärahojen tason nostoa, myös tarvittavilta osin nopeutetulla aikataululla. Pitkäjänteinen, ylivaalikautinen rahoitustaso ja -suunnitelma turvaavat toiminnan suunnitelmallisuutta ja toteutusta. Talousarvioesityksessä kuvatut Puolustusvoimien materiaalisen kehittämisen kehittämisohjelmat sekä niihin rakennettavat suorituskyvyt ovat mittavia ja vaativia hankkeita.

Puolustusmäärärahojen tason noston osalta kokonaisuudessa on huomioitava riittävä, sitoutunut sekä oikein mitoitettu henkilöstö, materiaalihankinnat ja investoinnit. Infrastruktuurin tulee turvata asianmukaiset, terveysturvalliset työskentelytilat sekä arvokkaan ja määrällisesti suuren materiaalin edellyttämät varastointi- ja huoltotilat. Näillä mainituilla seikoilla on yhteys mitattavaan toiminnan tehokkuuteen.

Henkilöstö
Henkilöstön määrä edellyttää jatkuvaa arviointia, ja sen tulee olla riittävä sekä oikeasuhtainen. Henkilöstömäärän viivytyksetön tarkastelu, sekä henkilöstön lisääminen suunniteltua nopeammin toimintaa vastaavaksi on välttämätöntä. Aikajänne henkilöstömäärän kasvattamiselle ei saa muodostua liian pitkäksi. Myös Suomen Nato-jäsenyyteen liittyvien tehtävien edellyttämä henkilöstömäärän kasvattaminen on tärkeää. Kaikkien toimintojen turvaamiseksi ja kokonaistoiminnan osalta henkilöstöresursseja tarvitaan nopeasti. Henkilöstön lisätarpeet eivät ole tilapäisiä, vaan tilanne tulee jatkumaan pitkään.

Toiminnan muutokset vaikuttavat koko organisaatiossa. Kokonaishenkilöstömäärään vaikuttaa yhä eräiden määräaikaisten tehtävien päättyminen. Henkilöstövajausta on edelleen puolustusvoimauudistuksen seurauksena jolloin n. 2100 tehtävä lakkautettiin, näistä n.1700 oli siviilitehtävää.

Ammattitaitoinen, osaava ja riittävä siviilihenkilöstö on tärkeässä roolissa niin valmiuden, yhä kansainvälistyvän, koulutuksellisen ja operatiivisenkin toiminnan näkökulmasta.

Esimerkkeinä mainittakoon varastokentän paineet, jossa lisääntyvän materiaalin varastointitehtävät, koti- ja kansainvälisten harjoitusmäärien kasvu, MPK:n toiminta sekä materiaalisiirrot sekä Rajavartiolaitoksen tukeutuminen Puolustusvoimien huoltorakenteisiin harjoitustoiminnassa näkyvät väsymyksenä, ylitöinä ja kuormituksena. Muuttunut toiminta vaikuttaa myös aluetoimistojen ja hallintoyksiköiden koulutustoimialojen kertausharjoitusten hallinnointitehtäviin sekä henkilöstö- ja materiaalihallinnan tehtävissä kuten hankinta-alalla ja muissa asiantuntijatehtävissä kuten terveydenhuollon sekä sosiaalikuraattoritehtävissä.

Kustannustehokkainta sekä järkevintä henkilöstöresurssien käyttöä on oikean henkilöstöryhmän kohdentaminen tehtävän edellyttämää koulutusta ja osaamista vastaaviin tehtäviin. Siviilitehtävien vähyyden vuoksi sotilaita toimii mm. varastotoiminnoissa, asennustehtävissä, ja hallintotehtävissä. Tarkoituksenmukaisinta on käyttää sotilaita sotilaallista koulutusta edellyttävissä tehtävissä.

On välttämätöntä, että siviilihenkilöstön suhteellisesta ja tasapuolisesta osuudesta huolehditaan. Kannamme erityisesti huolta siviilihenkilöstön riittävästä määrästä ja jaksamisesta. Konkreettisin ja merkityksellisin asia, joka siviilihenkilöstön toimintakykyä ja jaksamista turvaa, on tehtäviin nähden riittävä henkilöstön määrä.

On tarkoituksenmukaisinta, että tehtävät ovat pysyviä, pitkäaikaisia, henkilöstöä on riittävästi ja että koti- ja ulkomaan tehtävien palvelussuhteen ehtoja kehitetään tavoitteellisesti. Tämä takaa osaavien ammattilaisten kiinnostuksen ja motivaation hakeutua tehtäviin.

Toimintamenosäästöt ja virastojen toiminta
Puolustusministeriön hallinnonalalle määritellyistä tuottavuusohjelman mukaisista säästöistä tulee luopua.

Puolustusministeriön toimintamenoihin esitettyä tehtävä- ja henkilöstömäärän lisäystä tuemme, tosin todellinen tarve sielläkin on esitettyä suurempi.
Lisäksi VM:n tasolta esitettävissä hallinnon, toimintatapojen, rakenteiden ja prosessien kehittämisessä on huomioitava hallinnonalojen erityispiirteet ja mahdollistettava omat sisäiset, hallitut tuottavuustoimet.

Esitämme myös, että Pl 26 Sisäministeriön hallinnonalan Rajavartiolaitoksen säästöistä luovutaan. Rajavartiolaitoksen henkilöstön ja toiminnan turvaaminen sekä määrärahatason nosto vastaamaan toimintaa on erittäin tärkeää. Pl 28 Valtiovarainministeriön hallinnonalan Palkeet virasto ja Valtori tukevat virastojen perustoimintoja, joten niiden määrärahat ja henkilöstö on myös turvattava.

Valtion virastot ovat oleellinen osa Suomen kokonaisturvallisuutta eikä niiden toimintaedellytyksiä tule heikentää.

Puolustuskiinteistöjen palvelujen ja valmiuden varmistaminen
Yleisen turvallisuustilanteen myötä lisätilatarpeet ja investoinnit ovat kasvaneet ja oletettavasti kasvavat lähitulevaisuudessa edelleen merkittävästi. Elokuussa 2026 on käynnistetty viimeisimmät muutosneuvottelut, mahdollisilla uudistuksilla tavoitellaan merkittävää oman toiminnan tehostumista ja kustannussäästöjä. Kannamme suurta huolta työpaikkojen säilymisestä sekä siitä, miten näin suuri organisaatiorakenteen muutos tulee jatkossa näkymään Puolustuskiinteistöjen omassa sekä Puolustusvoimien toiminnassa ja palveluissa.

Kunnioittavasti

Kristiina Hakuli
puheenjohtaja, päätoiminen pääluottamusmies